

Otázky pro 5. ročník HN

1. pololetí

1. Durové a mollové stupnice, pořadí # a b

Stupnice C dur a a moll jsou bez předznamenání.

G dur - 1# - e moll

D dur - 2# - h moll

A dur - 3# - fis moll

E dur - 4# - cis moll

H dur - 5# - gis moll

Fis dur - 6# - dis moll

Cis dur - 7# - ais moll

F dur - 1b - d moll

B dur - 2b - g moll

Es dur - 3b - c moll

As dur - 4b - f moll

Des dur - 5b - b moll

Ges dur - 6b - es moll

Ces dur - 7b - as moll

pořadí # : fis, cis, gis, dis, ais, eis, his

pořadí b: bé, es, as, des, ges, ces, fes

2. Tempová označení

grave (čti gráve) - těžce, vážně

lento - rozvláčně, zdlouha

larghetto (čti largeto) - poněkud široce

a tempo - v tempu

meno mosso - trochu zpomalit

piu mosso - trochu zrychlit

3. Některé hudební formy

Symfonie - je skladba pro orchestr, má většinou 4 věty (rychlá, pomalá, taneční, rychlá).

Opera - je divadelní hra, ve které se děj nemluví, ale zpívá. Hudební doprovod zajišťuje orchestr.

Koncert - je třívětá (rychlá, pomalá, rychlá) skladba pro sólový nástroj s doprovodem orchestru.

4. Hudební nástroje bicí

Bicí nástroje se rozdělují na **melodické** a **rytmické**.

melodické: xylofon, vibrafon, marimba aj.

rytmické: malý bubínek, velký buben, bicí souprava, triangel, ozvučná dřívka, tamburína aj.

5. Lidský hlas v hudbě

Lidský zpěv je nejstarší hudební nástroj.

Hlasy se rozdělují do 4 skupin. 2 hlasy jsou ženské a 2 hlasy mužské.

Soprán - je vysoký ženský hlas

Tenor - je vysoký mužský hlas

Alt - je střední ženský hlas

Bas - je hluboký mužský hlas

Všechny skupiny hlasů dohromady tvoří **pěvecký sbor**.

2. pololetí

6. Nejvýznamnější čeští hudební skladatelé období romantismu (cca. 1840 – 1900)

Bedřich Smetana

Bedřich Smetana je zakladatel české národní hudby. Byl výborným klavíristou, proto komponoval skladby klavírní (např. tance jako polka, furiant apod.). Složil však také **9 oper** (např. ***Prodaná nevěsta***). Ze skladeb pro orchestr je stěžejní soubor symfonických básní ***Má vlast***, kterým se každoročně zahajuje mezinárodní hudební festival ***Pražské jaro***. Je zajímavé, že *Mou vlast* Smetana napsal v době, kdy byl již zcela hluchý!

Antonín Dvořák

Smetanův současník. Oba se potkali v orchestru: Dvořák hrál na violu, Smetana dirigoval. Antonín Dvořák proslavil naši zemi v zahraničí. Působil jako ředitel konzervatoře v New Yorku! Některé jeho skladby jsou v Americe tak populární, že je lidé považují za původní americké lidové skladby! Dvořák byl geniální hudební skladatel. Prakticky vše, co složil, se dodnes hraje po celém světě!

Orchestrální skladby: **9. symfonií** (nejznámější je **9. e moll Z Nového světa**)

Písně: **Moravské dvojzpěvy**

Opery: např. **Rusalka**

Koncerty: **houslový, violoncellový, klavírní**

Klavírní skladby: **Humoresky** (nejznámější Humoreska Des dur), **Slovanské tance**

Leoš Janáček

Jeho hudba je na poslech trochu obtížnější. Janáček je populárnější v zahraničí než u nás doma. Velkou část života strávil v Brně. Zabýval se lidovou hudbou, složil ***Lašské tance*** pro orchestr. Z klavírních děl je oblíbený cyklus ***Po zarostlém chodníčku***. Nejznámější Janáčkova opera je ***Její pastorkyňa***. Z orchestrálních děl si zasluhuje pozornost slavnostní ***Sinfonietta*** a symfonická báseň ***Taras Bulba***. Janáčkova hudba je již hudbou současnou.

7. Dvojité posůvky

Dvojitý křížek: zvyšuje notu o celý tón. Značí se **X**

Dvojité béčko: snižuje notu o celý tón. Značí se: **bb**

8. Transpozice

Transpozice je přenesení skladby do tóniny výš nebo níž. Pokud nám např. nevyhovuje píseň, kterou bychom museli zpívat příliš vysoko, transponujeme (přeneseme) si jí do tóniny nižší tak, aby se nám lépe zpívala.

9. Orchester

Orchester je seskupení hráčů na různé hudební nástroje. V orchestru bývají 4 skupiny hudebních nástrojů:

smyčcové, dechové dřevěné, žestové, bicí.

Orchestrální souhru všech skupin má na starosti ***dirigent***, který celý orchestr řídí.